

แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลแก้ง อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

Development Guidelines Child Development Center under Organized by Keung
Administration Organization, Mueng District, Mahasarakham Province

วิภาพร ศรีพงษ์ยิ่ง*

อรุสา พรหมทา**

ศิริกัญญา ตระกูลรัมย์***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่คาดหวังของการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลแก้ง อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม และศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลแก้ง อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม แบ่งการวิจัยเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหาร คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 92 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อหา ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ระยะที่ 2 กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่หรือมีผลงานทางวิชาการ มีความรู้ความเชี่ยวชาญกับ การบริหารงานการจัดการศึกษาปฐมวัย จำนวน 15 ท่าน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการตีความตามการแสดง ความคิดเห็นของผู้มีประสบการณ์ ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จากข้อมูลการตอบแบบสอบถามของคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และพิจารณาเรียงลำดับสภาพปัจจุบันด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ส่วนด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านบุคลากร และด้านการมีส่วนร่วมสนับสนุนทุกภาคส่วน รองลงมาตามลำดับ 2) สภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จากข้อมูลการตอบแบบสอบถามของคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และพิจารณาเรียงลำดับสภาพที่พึงประสงค์ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ส่วนด้านการมีส่วนร่วมสนับสนุนทุกภาคส่วน ด้านอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านบุคลากร และด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รองลงมาตามลำดับ 3) ข้อเสนอแนะ และแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า ควรแต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบที่มีความรู้ความสามารถในการตัดสินใจในด้านต่างๆ อย่างเหมาะสม ให้สามารถใช้งานได้มีประสิทธิภาพ และร่วมแก้ไข ปัญหาของเด็ก และควรส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการพัฒนาเด็กโดยเน้นส่งเสริมให้การมีแต่งตั้งคณะกรรมการร่วมดำเนินงานให้เกิดประสิทธิภาพ

Abstract

The research aim to 1) Current Situation and Adverse conditions of the Child Development Center. According to the respondents of the Board of Management of Child Development Centers And 2) Development guidelines child development center under organized by keung administration organization, mueng district, mahasarakham province. The research was divided into 2 phases. Phase 1; the target group comprised administrators, child development center committee members, and child care teachers, totally 92 persons, The data analysis was to find percentage, the mean, standard deviation F-test and t-test. Phase 2; the target group consisted of 128 persons. The analysis of data employed interpretation of the opinions of the experienced persons. The findings are as follows: 1) Current Situation of the Child Development Center.

* นักศึกษาลัทธิครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., อาจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม (อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์)

*** อาจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม (อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์)

According to the respondents of the Board of Management of Child Development Centers. Researchers analyzed using mean (Mean) and standard deviation (Standard Deviation) interpretation of the criteria were at the moderate level. With an average of 2.89, and considering the current state of the sort that has the middle average is the management of child care centers. The academic and curricular activities. The Premises Environment and safety of personnel and the support of all sectors involved. Minor respectively 2) Adverse conditions of the Child Development Center. According to the respondents of the Board of Management of Child Development Centers. Researchers analyzed using mean (Mean) and standard deviation (Standard Deviation) interpretation of the criteria were at the highest level. The mean was 4.72, and the sort of conditions that are adverse to the highest academic average and coursework. The support of all sectors involved. The Premises Environment and safety of personnel and the management of child care centers. Minor respectively 3) The ways of developing the operation of the child development centers are as follows : on the aspect of administration of the child development center, a committee of capable persons should be appointed to decide on the matters of budget and purchasing of educational supplies and concerned persons should be promoted to support the evaluation of learning organization with quality instruments.

คำสำคัญ : แนวทางการพัฒนา, ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

Keywords : A Development, the Child Development Centers

บทนำ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นสถานที่หนึ่งซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างทรัพยากรมนุษย์ที่ทรงคุณค่า การดูแลรับผิดชอบศูนย์พัฒนาเด็กเล็กถือเป็นภารกิจที่สำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่จะต้องจัดการศึกษาและพัฒนาเด็กเล็กในชุมชนท้องถิ่น ให้มีความพร้อมและมีศักยภาพตามวัย ประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 289 บัญญัติไว้ว่าให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิที่จะจัดการศึกษาอบรมและฝึกอาชีพตามความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น และเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐ โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับมาตรฐานและระบบการศึกษาของชาติ และคำนึงถึงการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น 2552 : 19-20) ซึ่งจากสภาพการจัดการศึกษาที่ผ่านมาพบว่ามีปัญหาหลายประการ เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนและภาคีการพัฒนาต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทำให้การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น (กระทรวงมหาดไทย. 2555 : 2)

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตตำบลแก้ง อำเภอมะนัง จังหวัดมหาสารคาม มีจำนวน 2 แห่ง ซึ่งแต่ละแห่งได้จัดให้มีแผนและนโยบายการดำเนินงานเกี่ยวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างชัดเจนและเป็นระบบ ผลการดำเนินงานที่ผ่านมาประสบปัญหาในด้านการดูแลเด็กเนื่องจาก ระบบการบริหารงานขาดการส่งเสริมการมีส่วนร่วม ขาดบุคลากรที่เพียงพอต่อจำนวนเด็กพื้นที่ และสภาพแวดล้อมมีจำกัด ไม่เพียงพอสำหรับเด็กเล็กซึ่งมีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี ขาดการป้องกันอันตรายจากสิ่งแวดล้อมรอบตัว การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ไม่หลากหลายเน้นการสอนตามหนังสือทำให้เด็กเกิดความเบื่อหน่าย ขาดการประชาสัมพันธ์และการประสานงาน เกี่ยวกับงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในด้านต่างๆ และขาดการจัดอบรมบุคลากรเกี่ยวกับการบริหารงานในการสร้างเครือข่ายขาดความต่อเนื่อง ทำให้การจัดการศึกษา ไม่ทันต่อความต้องการของผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่นๆ แต่จากสภาพการดำเนินงานแก้ไขที่ผ่านมาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่างๆ ได้เข้าร่วมประชุมหารือเพื่อแก้ไขปัญหา โดยส่งเสริมให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเชิญผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ อย่างต่อเนื่อง (ท้องถิ่นอำเภอมะนังมหาสารคาม. 2556 : 12)

เพื่อเป็นการติดตามการดำเนินงาน และการบริหารจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กว่ามีความเหมาะสมเพียงใด มีข้อบกพร่อง ปัญหา อุปสรรคอะไรบ้าง มีการดำเนินงานและบริหารจัดการตรงตามมาตรฐานและจุดประสงค์ของการดำเนินงานตามมาตรฐานทั้ง 6 ด้าน ตามที่กรมการปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดไว้หรือไม่ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลเก็ง อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม เพื่อนำผลการศึกษาไปเป็นแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในพื้นที่ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่คาดหวังของการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลเก็ง อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลเก็ง อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

วิธีดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1

1. กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้บริหารและครูผู้ดูแลเด็ก คณะกรรมการศูนย์ และผู้ปกครองนักเรียน รวม 92 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสำรวจรายการ

ตอนที่ 2 ข้อมูลการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลเก็ง อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ใน 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2) ด้านบุคลากร 3) ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย 4) ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร 5) ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน และ 6) ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลเก็ง อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมกรอบแนวคิดในการวิจัย ทั้ง 5 ด้าน เสนออาจารย์ที่ปรึกษา เสนอผู้เชี่ยวชาญ สร้างแบบสอบถามและนำไปทดลองใช้ (Try out) ได้ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.33–0.76 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.96

3. การจัดการกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 วิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 1 ด้วยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

3.2 วิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 2 ด้วยค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3.3 วิเคราะห์ข้อมูลดัชนีการจัดเรียงลำดับความต้องการจำเป็น (Modified Priority Needs Index :

$PNI_{Modified}$)

3.4 วิเคราะห์ข้อเสนอแนะการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลเก็ง อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคามโดยใช้ค่าความถี่

ระยะที่ 2 ศึกษาข้อเสนอแนะ และแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลเก็ง อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

1. กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้มีความรู้และประสบการณ์ในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 15 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

3. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ แล้วนำเสนอในเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จากข้อมูลการตอบแบบสอบถามของคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และพิจารณาเรียงลำดับสภาพปัจจุบันด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ส่วนด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านบุคลากร และด้านการมีส่วนร่วมสนับสนุนทุกภาคส่วน รองลงมาตามลำดับ

2. สภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จากข้อมูลการตอบแบบสอบถามของคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และพิจารณาเรียงลำดับสภาพที่พึงประสงค์ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ส่วนด้านการมีส่วนร่วมสนับสนุนทุกภาคส่วน ด้านอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านบุคลากร และด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รองลงมาตามลำดับ

3. ข้อเสนอแนะ และแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า ควรแต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบที่มีความรู้ความสามารถในการตัดสินใจในด้านต่างๆ อย่างเหมาะสม ให้สามารถใช้งานได้มีประสิทธิภาพ และร่วมแก้ไข้ปัญหาของเด็ก และควรส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการพัฒนาเด็กโดยเน้นส่งเสริมให้การมีแต่งตั้งคณะกรรมการร่วมดำเนินงานให้เกิดประสิทธิภาพ

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จากข้อมูลการตอบแบบสอบถามของคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ส่วนด้านการมีส่วนร่วมสนับสนุนทุกภาคส่วน ด้านอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านบุคลากร และด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความตระหนักในการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้เป็นไปตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีมาตรฐานและมีคุณภาพตามหลักวิชาการ เป็นการเตรียมความพร้อมที่จะรับการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) ซึ่งรัฐบาลมุ่งเน้นให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพมีการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีมาตรฐานและคุณภาพตามหลักวิชาการ กฎหมาย ระเบียบและหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง โดยความร่วมมือสนับสนุนของประชาชนในชุมชนท้องถิ่นนั้นๆ มีการบริหารงานบุคคลตรงตามคุณวุฒิ มีความรู้ ความสามารถ มีอาคารเรียน ห้องเรียนที่เหมาะสม ถูกสุขลักษณะ ปลอดภัยแก่เด็กเล็ก สามารถลดความเสี่ยงจากการเกิดอุบัติเหตุ การจัดการประสพการณ์การเรียนรู้มีคุณภาพส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กทั้งด้าน ร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคมและสติปัญญาตามวัย มีการประเมินพัฒนาการของเด็กทุกด้านอย่างต่อเนื่อง มีการจัดทำแผนงานเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา เป็นกระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีคณะกรรมการตรวจสอบการดำเนินงานด้านงบประมาณอย่างเป็นระบบและโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ และการสร้างเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ระดับภาค เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีคุณภาพมากขึ้น ซึ่งทำให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่างๆ มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการวิจัยของศิรินาถ บุญสง (2554 : 109) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนสว่าง อำเภอกุตุขาวปูน จังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนสว่างของผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองนักเรียนในสภาพปัจจุบันมีภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสภาพที่พึงประสงค์มีภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด นงนุช สาโสม (2555 : 97) ได้วิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี สภาพปัจจุบันมีภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสภาพที่พึงประสงค์มีภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด พัฒนพงษ์ นาสมใจ (2555 : 103 - 104) ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 สภาพปัจจุบันมีภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสภาพที่พึงประสงค์มีภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โสรดา จิตรฉาย (2555 : 89) ได้วิจัยเรื่อง สภาพ ปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัย พบว่าสภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สภาพปัจจุบันมีภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสภาพที่พึงประสงค์มีภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ปัญญา คงอินทร์ (2557 : 76) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและแนวทางการดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ในอำเภอวัดโบสถ์ จังหวัดพิษณุโลก ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ในอำเภอวัดโบสถ์ จังหวัดพิษณุโลก สภาพปัจจุบันมีภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสภาพที่พึงประสงค์มีภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และปรีชาภรณ์ ศรีโยวงศ์ (2557 : 133-137) ได้วิจัยเรื่อง สภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้ดูแลเด็กและคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม สภาพปัจจุบันมีภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสภาพที่พึงประสงค์มีภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. แนวทางการส่งเสริมการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลกิ่ง อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม พบว่า 2.1 ด้านการบริหารจัดการบุคลากร พบว่า ควรมีการจัดสรรบุคลากรที่เพียงพอต่อจำนวนเด็กปลูกจิตสำนึกของบุคลากรให้รับรู้บทบาทและวิชาชีพ บรรจุให้บุคลากรในศูนย์เด็กเป็นข้าราชการสำหรับผู้ที่มีคุณวุฒิถูกต้องตามที่กำหนด การมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างเหมาะสมชัดเจน ให้มีการพัฒนาบุคลากรทั้งการศึกษาการอบรมเพิ่มประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง 2.2 ด้านมาตรการด้านความปลอดภัยของศูนย์เด็กเล็ก พบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรจัดทำโครงการปลอดภัยไว้ก่อนเพื่อเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด โดยให้มีการส่งบุคลากรเข้าร่วมฝึกอบรมตามหน่วยงานต่างๆ ที่มีความชำนาญเพื่อให้ความรู้และแนะนำเกี่ยวกับการดูแลความปลอดภัย และ 2.3 ด้านการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม พบว่า ควรมีการประชุมร่วมกับหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อกำหนดวางแผนความร่วมมือในการดำเนินงานสร้างเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย มีการประสานงานขอความร่วมมือกับหน่วยงาน/องค์กรที่เกี่ยวข้องสอดคล้องกับการวิจัยของ โสรดา จิตรฉาย (2555 : 89) ได้วิจัยเรื่อง สภาพ ปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัย พบว่า แนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สรุปโดยภาพรวม องค์การบริหารส่วนตำบล ควรมีการจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอในการส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และควรมีการพัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยการอบรม สัมมนา การศึกษาดูงาน และควรมีการนิเทศติดตามการสอนครูผู้ดูแลเด็กอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยเพื่อใช้ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่จะเอื้อต่อการพัฒนางาน พัฒนาเด็ก ให้ไปสู่เป้าหมายได้อย่างมีคุณภาพ และปัญญา คงอินทร์ (2557 : 76) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและแนวทางการดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นในอำเภอวัดโบสถ์ จังหวัดพิษณุโลก ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ในอำเภอวัดโบสถ์ จังหวัดพิษณุโลก มีดังนี้ 1. ควรพัฒนาบุคลากรให้มีการอบรม และมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2. ด้านบุคลากรควรส่งบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมให้ตรงมาตรฐาน ในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 3. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ควรสนับสนุนส่งเสริมปรับปรุงขยายพื้นที่ให้เพียงพอกับเด็ก 4. ด้านการส่งเสริมเครือข่ายและพัฒนาเด็กปฐมวัย ควรจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อนำข้อมูลพัฒนาเด็กเล็ก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1 จากผลการวิจัย ด้านการบริหารงานอย่างเป็นระบบ พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการในการจัดทำแผนพัฒนาส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนโดยเชิญทุกฝ่ายมีส่วนร่วมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับสุดท้าย ดังนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งควรมีการส่งเสริมให้คณะกรรมการผู้เกี่ยวข้องได้รับการอบรมให้ความรู้ในด้านการพัฒนาผู้เรียน การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา ซึ่งจะสามารถส่งเสริมให้คณะกรรมการมีความรู้ความเข้าใจและสามารถจัดทำแผนพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 จากผลการวิจัย ด้านการบริหารจัดการบุคลากร พบว่า คณะกรรมการศูนย์มีส่วนร่วมในการจัดหาบุคลากรในการดูแลเด็กตามคุณสมบัติที่เหมาะสม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับสุดท้าย ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งควรเชิญคณะกรรมการผู้เกี่ยวข้องเข้าร่วมในการสรรหาเพิ่มจำนวนบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก นอกเหนือจากผู้ที่ทำหน้าที่ดูแลเด็ก กำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ สำหรับการปฏิบัติงานของครูผู้ดูแลเด็กให้ชัดเจนกับความรู้ความสามารถ

1.3 จากผลการวิจัย ด้านการจัดสภาพแวดล้อมของศูนย์เด็กเล็ก พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในการจัดหาเครื่องกรองน้ำและมีการเก็บสำรองน้ำสะอาดสำหรับดื่มและใช้อย่างเพียงพอและถูกสุขลักษณะมีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับสุดท้าย ดังนั้น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีการขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐและเอกชน ชุมชนหรือบุคคลอื่น ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหรือขอระดมทุนเพื่อจัดหาเครื่องกรองน้ำที่มีคุณภาพสำหรับการจัดบริการน้ำดื่มแก่เด็กอย่างเพียงพอและถูกสุขลักษณะ

1.4 จากผลการวิจัย ด้านมาตรการด้านความปลอดภัยของศูนย์เด็กเล็ก พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในการตรวจสอบความปลอดภัยของอาคาร ความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์ ระบบป้องกันภัยจากบุคคลระบบฉุกเฉินต่างๆ ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งควรมีการซักซ้อมและร่วมกันตรวจสอบระบบความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อสร้างความพร้อมในการรับมือกับเหตุการณ์อุบัติเหตุต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต เช่น อุทกภัย วาตภัย และอุบัติเหตุไฟไหม้ เป็นต้น

1.5 จากผลการวิจัย ด้านการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม พบว่า คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดกิจกรรมหรือมีส่วนร่วมกับชุมชนในโอกาสสำคัญตามเทศกาลต่างๆ สอดคล้องกับประเพณี ศาสนา และวัฒนธรรมของชุมชนนั้นๆ ดังนั้นศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรจัดประชุมคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อแสดงบทบาทในการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมวันสำคัญต่างๆ เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมและประเพณีที่ดีงาม

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความน่าเชื่อถือของมาตรฐานการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ทำให้ผู้ปกครองเด็กมีความต้องการที่จะส่งลูกของตนเองเข้าเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.2 ศึกษาปัจจัยที่ส่งต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

เอกสารอ้างอิง

- จิราวุฒิ สีมารักษ์. (2554). *การดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริม การปกครองท้องถิ่น ในจังหวัดเลย*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). เลย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ท้องถิ่นอำเภอเมืองมหาสารคาม. (2556). *ยุทธศาสตร์การส่งเสริมการศึกษา*. ภาพลื่นรุ้ : ท้องถิ่นอำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์.
- นงนุช สาโสม. (2555). *แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขต อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี*. วิทยานิพนธ์ รม. (การบริหารการพัฒนาท้องถิ่น). อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- เบญจวรรณ ศรศรี. (2556). *การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอวังทรายพูน จังหวัดพิจิตร*. การค้นคว้าอิสระ ค.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- ปัญญา คงอินทร์. (2557). *การศึกษาสภาพและแนวทางการดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐาน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ในอำเภอวัดโบสถ์ จังหวัดพิษณุโลก*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา) พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, 2557.
- ปรีชาภรณ์ ศรีโยวงศ์. (2557). *สภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- พัฒน์พงษ์ นาสมใจ. (2555). *การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 2*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- มหาตไทย, กระทรง. (2555). *ระบบการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2554*. กรุงเทพฯ : กระทรงมหาตไทย.
- ศิรินาถ บุญส่ง. (2554). *การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนสว่าง อำเภอภูพาน จังหวัดอุบลราชธานี*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา) ชัยภูมิ : มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- ศิริกาญจน์ โกสุมภ์. (2552). *การมีส่วนร่วม*. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา.
- ส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, กรม. (2552). *การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น.
- _____. (2555). *มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปี 2553*. กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น.
- โสธดา จิตรฉาย. (2555). *การศึกษา สภาพ ปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ องค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.